

Geachte leden van de gemeenteraad,

Net als andere gemeenten wordt ook de gemeente Bergen geconfronteerd met tekorten. Voor de meerjarenbegroting van de gemeente Bergen wordt vanaf 2026 tot en met 2029 een tekort verwacht van € 1,8 miljoen in 2026 oplopend tot € 3,9 miljoen in 2028.

Een belangrijke oorzaak van het tekort is een forse daling van de inkomsten vanuit het Rijk. De Rijksoverheid bezuinigt landelijk € 3 miljard op het Gemeentefonds waardoor gemeenten minder geld ontvangen voor het uitvoeren van hun taken. In dit licht zijn ook in onze gemeente, zolang het Rijk niet van koers wijzigt, ombuigingen nodig om de begroting voor de aankomende jaren structureel sluitend te krijgen.

De afgelopen maanden heeft het college gewerkt aan een pakket van maatregelen gericht op:

1. het verminderen van de uitgaven
2. het verlagen van de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen
3. het verhogen van de inkomsten

De financiële keuzes voor 2026 en de daaropvolgende jaren zullen worden genomen bij de behandeling van de Kadernota's 2026 van de gemeente alsook die van de gemeenschappelijke regelingen. Deze keuzen worden definitief gemaakt bij de behandeling van de Begroting 2026 gemeente Bergen.

De omvang en impact van deze keuzes voor ombuigingen vragen dat het college in aanloop naar de behandeling van de Kadernota's 2026 deze maatregelen vooraf zorgvuldig met uw raad wil bespreken. De eerste avond met de raad zal plaatsvinden op 6 februari en heeft een besloten karakter. In de daarop volgende agendacommissie zal besproken worden wat het karakter van de tweede avond wordt, die gepland is op 20 maart.

Verhoging van inkomsten en verlaging van uitgaven

Om dit gesprek goed met elkaar te voeren, sturen wij u drie bijlagen toe. Onderstaand een toelichting bij deze bijlagen.

In **bijlage 1** treft u het volgende aan:

- 1) Een overzicht van de financiële uitgangspositie voor de gemeente Bergen.
- 2) Een overzicht van de ombuigingsvoorstellen gecategoriseerd naar kleur.

Ad 1) In dit overzicht worden de verwachte begrotingsaldi voor de jaren 2025 t/m 2029 gepresenteerd. De begrotingstekorten vanaf 2026 geven de ombuigingsopgave voor de gemeente Bergen voor die jaren weer. Naast dit overzicht zijn ook onzekerheden opgenomen, die van invloed kunnen zijn op de financiële situatie voor de gemeente Bergen.

Ad 2) Om de verwachte financiële tekorten het hoofd te kunnen bieden, zijn verschillende ombuigingsvoorstellen in beeld gebracht. In het totaaloverzicht is per regel kort weergegeven wat het ombuigingsvoorstel is, op welk programmaonderdeel het betrekking heeft en het bedrag.

Het totaaloverzicht van deze voorstellen is ingedeeld op kleur, waarbij de volgende categorieën zijn onderscheiden:

- a) Blauw: Dit zijn voorstellen zonder (of een geringe) maatschappelijke impact die uitgevoerd kunnen worden (No Regret);
- b) Groen: Dit zijn voorstellen met een lagere maatschappelijke gevoeligheid en impact die uitgevoerd zouden kunnen worden;
- c) Oranje: Dit zijn voorstellen met een hogere maatschappelijke gevoeligheid en impact die in eerste aanleg niet in aanmerking komen om uit te voeren.

Daarnaast is voor de volledigheid ook een voorstel opgenomen die betrekking heeft op de beheersing van de schuldquote en de rentelasten. Deze is voor nu geclassificeerd als rood. In het kader van financiële beheersing is het onverstandig om deze in te zetten bij de overweging om te komen tot een financieel sluitende begroting. Echter voor de volledigheid en transparantie is deze wel opgenomen.

In onderstaande tabel is totaalbedrag van de ombuigingsvoorstellen per kleurcategorie weergegeven.

	2026	2027	2028
Totaal Blauw	-	-	-
	440.697	440.697	440.697
Totaal Groen	-	-	-
	2.391.376	3.104.576	3.457.876
Subtotaal Blauw & Groen	-	-	-
	2.832.073	3.545.273	3.898.573
Totaal Oranje	-	-	-
	1.467.079	1.645.892	1.670.100
TOTAAL GENERAAL	-	-	-
	4.299.152	5.191.165	5.568.672

Beheersen schuldquote en rentelasten	-	-	-
	2.033.605	1.970.710	1.907.815
Totaal	-	-	-
	6.332.757	7.161.875	7.476.487

In **bijlage 2** treft u de factsheets aan die behoren bij het totaaloverzicht in **bijlage 1**.

Een factsheet is het document waarin het ombuigingsvoorstel staat beschreven. Hierin wordt ook in beeld gebracht wat de financiële maatschappelijke, bestuurlijke en organisatorische gevolgen zijn en de eventuele risico's. Hiermee krijgt u meer context bij het ombuigingsvoorstel.

In de laatste kolom van het totaaloverzicht zijn paginanummers weergegeven. Deze corresponderen met de paginanummers in dit bestand en liggen op volgorde van de indeling per kleur. Dus achter het voorblad blauw treft u alle factsheets aan die tot de blauwe categorie behoren op volgorde zoals aangegeven in het totaaloverzicht.

Het verlagen van de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen.

Aan de GR-en is ook gevraagd om bij het opstellen van hun kadernota's een bijdrage te leveren aan de ombuigingsopgave. Achterin **bijlage 2** (laatste factsheet) vindt u per Gemeenschappelijke regeling (GR) de uitwerking van de gevraagde bezuinigingsscenario's en het financiële effect zoals opgenomen in de Kadernota 2026 van de GR. Zoals eerder benoemd is de verlaging van de bijdrage aan de GR-en één van de bouwstenen, die bij kunnen dragen aan een financieel sluitende begroting, naast het verlagen van de uitgaven en het verhogen van de inkomsten.

In onderstaande tabel zijn de bedragen per GR opgenomen die gekoppeld zijn aan de bezuinigingsscenario zoals deze in de concept zienswijze van de gemeente Bergen de voorkeur heeft. Het uiteindelijke besluit wordt genomen door het algemeen bestuur van de betreffende GR, waarbij de invloed van de gemeente Bergen per GR verschilt.

In onderstaande tabel zijn alleen bedragen opgenomen die leiden tot een daadwerkelijke besparing. Zo wordt de besparing die de GGD heeft aangeleverd teniet gedaan door de toegepaste indexatie op hun kosten. Sterker, per saldo leidt de indexatie tot een hogere bijdrage aan de GGD. Let op dit financiële nadeel is niet opgenomen in onderstaande tabel en zal wel opgevangen moeten worden.

Gemeenschappelijke regeling	2026	2027	2028
Cocensus			
GGD Hollands Noorden			
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord			
RHCA (3% scenario)			
VR NHN (4% scenario)	€ 59.745	€ 59.745	€ 59.745
Vuilverbr. installatie Alkmaar e.o. (VVI)			
Werkorganisatie BUCH	€ 302.327	€ 314.610	€ 348.713
Zaffier (3% scenario)	€ 155.000	€ 155.000	€ 155.000
Totale ombuiging gemeente Bergen	€ 519.098	€ 531.382	€ 565.486

** De cijfers 2027 en 2028 voor de VR NHN zijn oranje gemarkeerd. Dit omdat deze nog gecontroleerd worden, waarbij verwacht wordt dat een kleine bijstelling nodig is. Het betreft geen grote verschuivingen.*

Planning en vervolgproces

In de raad van 9 januari jl. is de planning van de ombuigingen en het kadernota-proces gepresenteerd. Hierin zijn alle relevante data in dit

proces benoemd. Voor het vervolgproces zouden wij hier 2 sessies willen uitlichten.

De eerste sessie is op donderdag 6 februari aanstaande. Het doel van deze sessie is om u op basis van deze stukken kennis te laten nemen van de ombuigingsvoorstellen (informereren) en waar nodig kunt u verduidelijkende vragen stellen, zodat u een goed beeld heeft van de voorliggende voorstellen.

De tweede sessie vindt plaats op donderdag 20 maart. Het doel van deze sessie is om de voorstellen (politiek) te wegen en zo richting te geven aan de keuzes die landen in de kadernota 2026 van de gemeente Bergen.

Voor de volledigheid is de planning zoals deze gepresenteerd is in de raad op 9 januari ook als bijlage (**bijlage 3**) opgenomen.

We hopen u voor nu voldoende geïnformeerd te hebben.